

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

5 Celans crimen obest multò plus quàm manifestans.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

475 Accusatus autem per procuratorem defensus est, & suam causam agere. Decreti II. Pars. Accusatus Episcopus absq[ue] audiencia synodali damnari non debet. 476

vis necessitas detinuerit, pro se legatum ad synodum mittat, nec a communione suspendatur, cui erimus intenditur, nisi ad causam suam dicendam, electorum iudicium die statuta literis evocatus, minime occurrerit, hoc est, nisi aliena a præoccupaverit necessitas infra duorum, vel trium mentium ipsatum, & eo amplius, prout causa dicaverit.

Codex lib. 9. tit. de accusat. & in script. d. Imp. Alexander Augustus. [Res capitulum crimini absente etiam per procuratorem defendi leges publicorum iudiciorum permittuntur.] q[uod] Eccl. quod Episcopos impedit, & causa sua adesse non valens, legatum pro se iudicetur ad synodum mittere. Sed legatus ipse non ad causam agentem, sed ad necessitatem synodo expoundendum mittitur, quia impeditus Episcopus synodo praefaciens causam exhibere non valuit. Causam autem (maxime criminalem) nulli nisi perso agere lebet.

C. II. q[uod] Criminaliter accusant, vel accusatus per se exprimat.

Unde Hadrianus Papa in capitula. c. 8. ait: IN & criminalibus causis nec accusator, nisi per se, aliquem accusare potest, nec accusatus per aliam personam se defendere permittitur.

C. III. q[uod] In omnibus causis, præterquam in criminales, Episcopi, & sacerdotes pro se ad vocatum habent.

Item Anacleetus Papa:

Q[uod] Via Episcoporum, universique sacerdotibus ad solam lantem Dei, bonorumque opem actiones confluuntur, debet uniusquisque eorum tam pro ecclesiasticis, quam etiam pro suis actionibus (excepto publicis videlicet criminibus) habere advocateum, non male fama suscipientur, sed bona opinio, & laudabilis artis inventum: ne dum humana lucra atendunt, arcena præmia perdant.

¶ Hec capitularum, quod ex Anacleto citatur, habetur in cancellaria Eugenii Papa secundi, tempore Ludovici ac Lotharii Imperatorum habito, cap. 10. Quid etiam a Lome quanto est repperimus. Ex quo sanno Lotharius, libro legum Longobardorum, ist. de advocatis, & Vice dominii, ollavum capitulare composuit:

QUÆSTIO IV.

Q[uod] Vnde autem ab aliis synodali audienciae damnari non debet, auctoritate Iulii Papæ probatur, nec e. p. 1. ait,

C. I. q[uod] Nisi in legitima synodo Episcopus judicari, vel auctor non debet.

N[on] illius Episcopus, nisi in legitima synodo, & suo tempore Apofolica autoritate convocata, super quibusdam & criminalibus causis pulsatus auditor, vel iudicetur, vel damnetur. Sin alius praesumptum quod eis invenit, in vanum deducatur, quod egreditur, nec inter flatu ecclesiastico illo modo reputetur.

i Statuta]. Aberrit hac dictio ab originali, & certius loco indicatur.

C. II. q[uod] Episcopus accusatus, à duodecim auditari, causa vera finis ad fidem Apofolica defensio.

Item Zephelinus Urbi Romae Archipiscopus, q[uod] ipsa prima Episcopis Sicilia.

D[icitur] Videlicet iudices quilibet Episcoporum accusatus si necesse fuerit, eligant, à quibus eius causa iuste iudicetur: nec prius audiatur, aut excommunicetur, vel iudicetur, quam ipsi per se eligantur, & regulariter vocatus g ad suorum primo conventum Episcoporum.

a alia. orig. b Anf. 1. c. 18. Pann. 1. 4. c. 36. c Et in C. Hadriani, c. 3. Capitul. 1. 6. c. 37. d al. quibusdam. e al. id est. f 3. 9. 4. c. 1. Poly. 1. 5. tit. 4. Anf. 1. 3. c. 45. Ivo part. 5. c. 2. 95. g al. vocatus.

QUÆSTIO V.

N[on] Vnde autem queritur, an sit aliquis iudicandus nisi quis crimen alterius indicat. De hoc fratribus 3. 3. 1. regula tercia, discent.

C. I. q[uod] Magi noceat, qui crimen celat, quid amicabiliter indicat.

Non vos iudicetis esse malevolos, quando crimen terius indicatur. Magis quippe innocentes nos esti fratres vestros, quos indicando corrigit possitis cedendo perire permittatis. Si enim frater tuus palam habet corpore, quod vellet occidatur, dum timeret feci, non delerat a te fileum, ac misericorditer indicavit quod ergo potius debet manifestare, non occidere, orig. t rescat in corde.

a est in iustitia causa nonne. Supradicte 3. 9. 6. neminem, sibi preme, tunc p. 4. c. 45. b al. perturbare, c latere, d turbare, al. quando silentium perit, & iudicium obsequitum est, e confundit, f al. Efa. 32. f al. iudicium, g al. consuetudo, h al. iudicium, i Proverb. 12. k al. consuetudo, l al. iudicium, m al. conscientia, n al. conscientia, o al. iudicium, p al. conscientia, q al. conscientia, r al. conscientia, s al. conscientia, t al. conscientia, u al. conscientia, v al. conscientia, w al. conscientia, x al. conscientia, y al. conscientia, z al. conscientia.

C. II. q. Nec qui parcer, est amicus, nec qui verberat, inimicus.
Item ad Vincentium Donatigam, & Rogatianam, cap. 48.

N on omnis, qui parcer, amicus est, nec omnis, qui verberat, inimicus. Meliora sunt vulnera amici, quam voluntaria oculu inimici. Melius est cum severitate diligere, quam levitatem decipere. ¶ Villius elacione panis tollitur, sicut cibo fecusus suffitiam negligebat, quam effusum panis frangitur, ut in iustitia fedelius acquietat. ¶ Et qui phreneticum ligat, & qui lethargum excitat, ambobus molestat, ambos amat. Quis nos potest amplius amare, quam Deus? Eramus nos non folum docere suavitatem, verum etiam salubriteret non cessare. Fomentis enim, quibus consolatur, faper etiam modicamentum tribulationis adjungens, exercit fame patriciarum, & etiam pio & religiosos, populum commutacem pœnus gravioribus agitat; non afferat ab Apolo & dumulum carnis tentio rogatus, ut virtutem in infirmitate perficiat. & infra. ¶ Noveris & ali quando furem avertendis pecoris pubulum spargere, aliquando paucorum flagello ad gregem pecora errantia revocare.

¶ Noveris. Apud B. Augustinum legitur, & noveris, pente, hæc pars ex superiori parte, & putas nullam vim adiudicandam esse homini &c.

C. III. q. Non adest habetur, sed diligatur, qui cafigatur & corrigitur.

Tunc exserendum. Ambrofii, qui sic incipit. [Amorini fortissime.]

No n oscularum semper patet filium, sed & aliquan-
no caniat. Ergo, quando cafigatur, qui diligunt,
tunc circa eum pietas exercetur. Habet enim & amor
plagas suas, que dulciores sunt, cum amarissime & infi-
runtur. Dulcior enim est religiosa cafigatio, quam blan-
da remissio. Unde alii prolebra e. [Dulcior lunt vulne-
ra amicorum, quam voluntaria oculu inimici.]

Ebis verbis datur intelligi, quid magis confort utilitatem fra-
terni, qui crimen accusando vel indusendo persequitur, quam qui
estando fovere nützt. Eusebius autem Papa contraria statuere vi-
debat, dum alterum criminis pente confiteentes in Episcoporum ac-
cusatione recipi prohibet, dicens epist. prima ad Episcopos Gal-
liae.

C. IV. q. Ad accusationem non admittantur alio-
rum criminis sponte confiteentes.

Lli. f. quiant in fide catholica, aut inimicitia suspeci-
tum, ad palliationem Episcoporum non admittantur:
quia veritatem professionis infidelitas & inimicitia im-
pedire solet. Nec nisi credendi sunt, aut admittendi, quia
aliorum sponte criminis confiteuntur. Et idem replicanda
est follicie veritas, quam sponsa prolata in illis vox ha-
bere non posse. Hanc diversitatem curiarum est laterebus suis
religiosis & toro exigere debet, ut duni ponis corpo-
re subiunctionem, quia gesta sunt, fideliiter, & veraciter ex-
quirantur.

C. V. q. De eidem.
Item in proverbiis, c. 11.

Qui ambulat fraudulenter, revelat arcana: qui autem
fidelicis est, celat amici commissum. Item infra ca. 21.

Quia rident oculi tui, ne proferas in iugio citio, ne possa-

ea emendare nos possis, cum dehonesta fueris amicum.

Sed alius est ex charitate aliorum criminis deferre, ut quis

scire admittimus corrigere, non possamus, convulsi iudicii

fervore corripit: arg. alius infidendo falsa delectare, vel in-

fuldendo vera facere expordere. Illud vero charitas, hoc au-

tem impetrari est officium. Unde in eudem proverbiis, cap. 12.

dicitur. [Verba impiorum insidiantur sanguini: et iugorum liberabit eos.] & infra. [Qui quod novit loqueretur, judex i justitia est: qui autem mentitur, tali est fraudulentus.] Item. q. [La-
biorum veritatis firmorum erat ut perpetuum: qui autem tali est
repentinus, concinat linguam mendaci.] Item c. 13. q. [Qui
cuidat os suum, custodit animam suam: qui autem inconser-
te loquitur, festinet malum.] & infra. [Vobis mandatis iugis
detrahatur: impius autem confundit, & confundetur.] Item Au-
gustinus in Psal. 37. [Si aliquando 2 humana infirmitate pede re-
fri in aliquod peccatum moventur, in surgent lingue iniquitatum
inconveniens, cum fluerit misericordium: irrident impi, unde de-
tent pri.]

¶ Iudex] Sic in libellis etiam Compluti & Antwerpia im-
presis. Sed in nominis manu scriptis habentur index Graeci autem
enim & eius populus nomen excepit ex eis. & i. p. m. p. r. v.
v. ad iudiciorum & delictorum id est clarum testimonium dat iudicis,
taliis autem iugitorum dolosus.

2. ¶ Si aliquando] Hic versiculos videtur sumptus partim
ex verbis Augustini, partim ex gloria marginali, & interlineari;
in eodem locum ex est. B. Augustino & Cassiodoro.

QVÆSTIO VI.

¶ Q. Vi autem, quod iudicari, probare non valet, puniri
valet.

C. I. q. Punitur, qui alia falsa
mentantur.

Unde Hadrianus Papa ait in capitule, b. c. 41.
O Misi, c. qui alia falsa intulerit, puniatur, & pro fal-
sitate fera infirmitam.

C. II. q. De eodem.
Item Gregorius Papa.

¶ Q. Vi calumniam illam non probat, poena debet in-
currere, quam si probaret, reus utique sufficeret, ac per hoc,
quia subdiaconus crimen Diaconi probare non potuit,
quoniam impositiōne manus (qui carere non potui-
set) non habuit, non solum iacerdotio & officio ca-
ravit, sed tanquam revera iniurias meruit verberibus ca-
figari. Nam cui cum tribus testibus, veluti laico cri-
men probiliter approbarunt, non est mirum, quod obie-
cit dum probare non sufficit, si corporali infirmitate, quem-
admodum laicus, ex iuris similitudine subiungatur. Quod
enim est Diaconi gradum amittere, hoc fuit subdiacono
fama plenitudine caruisse. ¶ In regula B. Gregorii haec non
sunt inventa, sed habentur nomina in vita ipsius a Ioan. Diacono
scripta lib. 4. c. 31. In eum postquam citavit episclam lib. libri mo-
ni, Anthemius subdiaconi scriptam, inde ista colligit. Idcirco
Gregorius non probantem quod objecerat subdiaconum
officio iuber privari, quia iuxta canonicas patrum senten-
tias, qui calumniam, &c. n. q. ad finem. Sicut autem caput
hoc ex Ioan. Diaconi sumptum est, ita in Decretalibus caput pri-
mum tis de calumnias, ex ipsa Gregorii ad Anthemium episclam
est acceptum.

1. ¶ Solium] Vox ista absit ab originali, sed ob glossam non ei-
stabilita.

Codice libro primo, titulo de Episcopia & clericis. 1. 2. Im-
perator Theodosius. 2. pars. q. Presbiteri circa im-
putantur questiones testimoniū dicant, ita ramen, ut falsa

a. inconsideratus est ad loquendum, vulgo in versic. qua di-
xi. b. C. 2. c. 27. c. Ans. 3. 6. 92. d. Ioan. Diacon. L. q.
e. 2. Cor. 12. d. al. amar. c. Proverb. 27. f. Ans. 3.
g. rigor. orig. orig.

Q. 4